

Kuopion kaupunginkirjaston kirjastoauton uusiminen 2022

Kirjastotoimenjohtaja Päivi Savinainen
Kirjaston talous-, hallinto- ja kehitysyksikkö

Valtionavustushaku

Opetus- ja kulttuuriministeriössä on avautunut valtionavustushaku kirjastoautojen hankintaan. Avustuksiin on käytössä yhteensä 1 000 000 euroa ja avustusta myönnetään 125 000 euroa autoa kohti erityisavustuksena. Hakuaika päättyy 31.8.2020. Päätökset tehdään lokakuussa 2020. Avustuksen ehtona on, että autohankinta tehdään viimeistään vuoden 2022 loppuun mennessä.

Avustusmyönnöt perustuvat tarveharkintaan. Tarkasteltavina kriteereinä ovat nykyisen kirjastoauton ikä sekä kirjastoautotoiminnan merkitys kirjastopalvelujen saatavuuteen auton toiminta-alueella. Hakijalla tulee olla kunnan päätös tai kunnan ehdollinen päätös kirjastoauton hankinnasta.

Kirjastoautojen hankinnasta

Diesel-käyttöisen kirjastoauton kokonaiskustannusarvio on noin 400 000 – 500 000 €, sähköauton 650 000 – 800 000 € ja biokaasuauton 450 000 – 550 000 €. Sähkö- ja biokaasuautot ovat vielä harvinaisia. Suomen ensimmäinen sähkökirjastoauto on nyt lähdössä liikenteeseen Turussa. Se on prototyyppi, koottu Hongkongissa, eikä sellaisia ole vielä laajasti tuotannossa. Kirjastoautojen kilpailutus tapahtuu yleensä siten, että alusta, kori ja ulkoasu kilpailutetaan erikseen. Dieselkäyttöisen kirjastoauton hankintaan on yleensä käytetty aikaa noin 1,5 vuotta.

Kirjastoautojen käyttöikä on arvioitu 15-20 vuotta, mutta vanhempiakin kirjastoautoja Suomesta löytyy. Alueellisen kehittämistehtävän kirjastojen kirjastoautoista vanhin on vuodelta 1996 ja se korvataan tänä vuonna uudella autolla.

Kuopion kirjastoautot

Kuopion kaupunginkirjastolla on 2 omaa kirjastoautoa: 13-vuotias Elina (2007) ja 8-vuotias Aulis (2012). Lisäksi Koillis-Savon kirjastoautosta (2008) 60% kuuluu Kuopiolle, 20% Kaaville ja 20% Tuusniemelle. Koillis-Savon kirjastoauto ajaa Junakosken, Nilsiän, Kaavin ja Tuusniemen alueella ja reitille kuuluu 5 koulu- ja päiväkotipysäkkiä. Elina ja Aulis ajavat Kuopion muissa osissa kahdessa vuorossa. Ne kiertävät erityisesti kaupunginosissa, joissa ei ole omaa kirjastoa. Lisäksi Aulis ja Elina kiertävät maaseutualueilla. Palveluja myydään myös Suonenjoen puolelle. Aulis ja Elina ajavat tällä hetkellä 25 koulupysäkkiä ja 33 päiväkotipysäkkiä. Kaikki ne haja-asutusalueen koulut, joiden yhteydessä ei ole yleistä kirjastoa, ovat tällä hetkellä kirjastoautojen reiteillä mukana. Pysäkkejä ja ajoreittejä tarkastellaan vuosittain asiakastarpeiden ja toiveiden pohjalta.

Kuopion alue on laaja ja kirjastoautojen avulla saadaan palvelut toteutettua lähipalveluina eri puolille Kuopiota sekä toteutettua koulujen ja päiväkotien kirjastopalvelutarvetta. Koulujen ja päiväkotien kanssa tehdään ak-

tiivisesti yhteistyötä palvelujen suunnittelussa. Kirjastoautot ovat merkittävässä asemassa edistämässä lasten lukemista ja päiväkotien ja koulujen aineistojen käyttöä kasvatuksessa ja opetuksessa. Auloksen ja Elinan avulla on myös korvattu 2013 lakkautettujen lähikirjastojen (Kettula ja Särkiniemi) kirjastopalveluja. Reitit uusitaan kerran vuodessa ja huomioidaan tässä ketterästi asiakastarpeet myös uusilla asuinalueilla. Pysäkkejä on tämän myötä tullut mm. Saaristokaupunki-Pirttiniemi -alueelle.

Kirjastoautojen lainat 2019:

Elina 133 000 (4. suurin lainamäärä lähipalveluista)

Aulis 78 000 (5. suurin lainamäärä lähipalveluista)

Koillis-Savon kirjastoauto 27 000 (13. suurin lainamäärä lähipalveluista)

Kirjastoautojen käynnit 2019:

Elina 52 000 (5. suurin kävijämäärä lähipalveluista)

Aulis 41 000 (6. suurin kävijämäärä lähipalveluista)

Koillis-Savon kirjastoauto 12 000 (pienin kävijämäärä lähipalveluista)

Kirjastoautot täydentävät hyvin kivijalkakirjastojen palveluja ja tuovat ne saavutettavina lähipalveluina kaikille kuopiolaisille. Kirjastoauto Elina on Kuopion vanhin kirjastoauto (nyt 13-vuotias) ja saavuttaa vähitellen uusimiskäyttäjä, joka on 15-20 vuotta. Mikäli Kuopio saisi uusimiseen valtionavustusta, olisi tarkoituksenmukaista käynnistää uusiminen siten, että uusi kirjastoautohankinta aloitettaisiin valtionavustuksen selvittyä ja hankinta toteutettaisiin loppuun vuonna 2022.

Vaikutusten arviointi

Liitteenä

Esitys

Esitän, että hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää investoida uuteen kirjastoautoon, joka korvaa vanhimman Elina-kirjastoauton, ja autohankinta ajoitetaan vuodelle 2022. Päätös tehdään ehdollisena ja hankinta toteutetaan, mikäli valtionavustus hankintaan saadaan.

Liitteet

1 5450/2020 Vaikutusten arviointi

Valmistelija

Päivi Savinainen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 2311

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää hyväksyä kirjastotoimenjohtajan esityksen.

Päätös

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Saara Hanhela saapui kokoukseen klo 16.11 asian käsittelyn aikana.

Päivi Savinainen poistui kokouksesta klo 16.17 asian käsittelyn jälkeen.

